Sut olwg allai fod ar Fferm Wynt Foel Fach o Gae'r Garreg.

Rydym yn cynnal ymgynghoriad cyn-ymgeisio statudol ar ein cynlluniau drafft ar gyfer Fferm Wynt arfaethedig Foel Fach, fferm wynt newydd ar dir i'r gogledd-ddwyrain o Frongoch, ger y Bala.

Mae'r ymgynghoriad yn rhedeg o **15 Rhagfyr 2025 i 9 Chwefror 2026.** Rydym wedi ymestyn y cyfnod o ymgynghori statudol o 42 diwrnod i bythefnos ychwanegol gan ystyried y gwyliau Nadolig.

Gallai'r fferm wynt 10 tyrbin ddarparu hyd at **72 MW** o drydan adnewyddadwy, digon i bweru **dros 68,700 o gartrefi**.[1]

Ers ein hymgynghoriad anffurfiol yn 2024, ac mewn ymateb i adborth technegol ac arolygon, rydym wedi gwneud newidiadau pwysig i'n prosiect:

- Mae nifer y tyrbinau wedi **gostwng** o 11 i 10.
- Mae un tyrbin wedi'i **symud** i leihau'r effaith weledol bosibl o'r Bala.
- Mae pedwar tyrbin **wedi'u lleihau o ran uchder** o 220m i 200m i leihau'r effaith weledol bosibl o Barc Cenedlaethol Eryri.

Digwyddiadau ymgynghori cyhoeddus

Ewch draw i un o'n digwyddiadau ymgynghori cyhoeddus er mwyn:

- Dysgu mwy am ein cais cynllunio drafft
- Siarad â'r tîm a gofyn unrhyw gwestiynau sydd gennych
- Gweld model 3D sy'n dangos sut olwg allai fod ar Fferm Wynt Foel Fach

3pm – 7pm
15 Ionawr 2026
Neuadd Mynach
Cwmtirmynach
Y Bala LL23 7EB

3pm – 7pm
16 Ionawr 2026
Canolfan Henblas
22-24 Stryd Fawr
Y Bala LL23

10am – 2pm
17 Ionawr 2026
Neuadd Sarnau
Y Bala LL23 7LG

Rhannwch eich barn â ni

Rydym eisiau clywed gennych a byddem yn gwerthfawrogi eich adborth. Gallwch gysylltu â ni mewn gwahanol ffyrdd:

Ffurflenni adborth – ar gael mewn digwyddiadau arddangosfeydd cyhoeddus ac ar wefan y prosiect.

E-bostio – gallwch gynnig adborth ysgrifenedig drwy gyfeiriad e-bost y prosiect cyswllt@foelfach.cymru.

Ffonio – 01678 550032
9yb – 5yp, dydd Llun i ddydd Gwener.

Sganiwch y cod QR i fynd i'r wefan.

Gallwch hefyd ymweld â'n gwefan i ddarllen y cais cynllunio drafft llawn a gweld yr arddangosfa rithwir. Mae'r Crynodeb Annhechnegol drafft o'r Datganiad Amgylcheddol ar gael i'w weld yn Llyfrgell y Bala.

[1] Gweler www.foelfach.cymru

Gweithio gyda phobl leol

Ar ddiwedd 2024, cynhaliwyd ymgynghoriad anffurfiol ar ein cynlluniau cynnar ar gyfer Fferm Wynt Foel Fach a chawsom sgyrsiau defnyddiol gyda thrigolion, porwyr ac aelodau etholedig.

Ers hynny, rydym wedi parhau i gyfarfod â phobl leol, sydd wedi darparu rhagor o wybodaeth leol ac adborth ar ein cynlluniau.

Gweithio mewn partneriaeth ag Ynni Cymunedol Cymru

Mae gan Lywodraeth Cymru darged i 1.5 GW o ynni adnewyddadwy fod mewn perchnogaeth leol neu gydberchnogaeth erbyn 2035.

Rydym yn falch o weithio mewn partneriaeth ag **Ynni Cymunedol Cymru** gyda'r nod o ddatblygu model perchnogaeth gymunedol lle byddai trigolion lleol, busnesau a grwpiau cymunedol yn gallu prynu cyfranddaliadau yn y fferm wynt a **derbyn enillion ar eu buddsoddiad**.

Cronfa Budd Cymunedol flaengar

Pleser yw cynnig Cronfa Budd Cymunedol flaengar o **£8,000 fesul MW** y flwyddyn (wedi'i chysylltu â'r mynegai) am oes weithredol Fferm Wynt Foel Fach (hyd at 40 mlynedd).

Gallai'r gronfa gynnig cyfanswm o **£576,000** bob blwyddyn i'w wario ar fentrau lleol. Mae hynny'n cyfateb i fuddsoddiad sylweddol o £23 miliwn yn yr economi leol.

Rydym yn gweithio gyda **Mantell Gwynedd a CVSC (Cefnogaeth Gymunedol a Gwirfoddol Conwy)** i drafod ffyrdd o sicrhau bod y gronfa hon wedi'i sefydlu'n briodol fel ei bod yn cwrdd ag anghenion lleol, a bod y broses ymgeisio'n syml.

Mantell Gwynedd a CVSC yn bresennol yn ein digwyddiadau ymgynghori ac maent yn awyddus i glywed gennych.

Ynni Cymunedol Cymru Community Energy Wales

MANTELL GWYNEDD
Yn cefnogi grwpiau gwirfoddol a chymunedol
Supporting voluntary and community groups

Cymorth Cymunedol Gwirfoddol Conwy
Community Voluntary Support Conwy

Datganiad Amgylcheddol Drafft

Rydym wedi asesu'r effeithiau posibl y gallai'r fferm wynt eu cael, gan gynnwys ar **ecoleg, adareg, treftadaeth ddiwylliannol, tirwedd a gweledol, trafnidiaeth a mynediad**, ac **effaith gronnus** datblygiadau eraill yn yr ardal. Cyflwynir y rhain yn y Datganiad Amgylcheddol drafft, sydd ar gael ar ein gwefan..

Gofalu am yr amgylchedd lleol

Mae gennym gynlluniau uchelgeisiol a chyffrous i gyflawni Budd **Net cyffredinol i Fioamrywiaeth** yn Foel Fach. Er enghraifft, rydym yn bwriadu cynyddu maint y rhostir a'r gweundir trwy reoli twf rhedyn. Bydd hyn yn cynnig gwell cynefinoedd ar gyfer adar sy'n nythu ar y ddaear fel y boda tinwyn, y gylfinir a'r ehedydd.

Ewch i'n digwyddiadau neu ewch ar-lein i ddysgu am ein **Cynllun Rheoli Cynefinoedd**.

Y broses gynllunio

Mae'r broses gynllunio ar gyfer ffermydd gwynt yng Nghymru wedi'i chynllunio i sicrhau tryloywder a chyfranogiad y cyhoedd. Cyflwynir ceisiadau o dan y broses **Datblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol (DAC)** ac fe'u harchwilir gan **Arolygydd Cynllunio annibynnol o Benderfyniadau Cynllunio ac Amgylchedd Cymru (PEDW)**.

Rhaid i ddatblygwyr ymgynghori'n helaeth â chymunedau lleol a rhanddeiliaid cyn cyflwyno eu cynigion. Mae PEDW hefyd yn ymgynghori'n eang yn ystod ei asesiad.

Ar ôl adolygu'r holl dystiolaeth, mae'r Arolygydd yn cyflwyno adroddiad gydag argymhellion i Weinidog Cymru dros Newid Hinsawdd, sy'n gwneud y penderfyniad terfynol yn seiliedig ar bolisi cynllunio, ystyriaethau amgylcheddol, a budd y cyhoedd

Pam ynni gwynt ar y tir?

Mae angen mwy o drydan arnom!

Rhagwelir y bydd defnydd trydan yng Nghymru bron â threblu erbyn 2050[2] oherwydd trydaneiddio gwres a thrafnidiaeth, a'n dibyniaeth gynyddol ar ganolfannau data i fodloni ein ffyrdd digidol o fyw.

Cost is

Mae ynni gwynt ar y tir yn un o'r dulliau cyflymaf a rhataf o gynhyrchu trydan.

Mae ymchwil gan Goleg Prifysgol Llundain wedi dangos bod ynni gwynt wedi arwain at **brisiau trydan is** i ddefnyddwyr yn ystod y blynyddoedd diwethaf.[3] Mae cynyddu ein capasiti trydan adnewyddadwy cartref yn lleihau ein dibyniaeth ar danwydd ffosil sy'n cael ei fewnforio ac yn lleihau costau dros amser

Carbon isel

Mae technoleg tyrbinau wedi gwella'n fawr ac mae tyrbinau modern yn fwy effeithlon ac yn dal adnodd gwynt mwy. Dros ei hoes weithredol, disgwylir i Fferm Wynt Foel Fach arbed mwy na'r hyn sy'n cyfateb i **2,632,967 tunnell** o CO_2, o'i gymharu â thrydan sy'n cael ei gynhyrchu gan ddefnyddio tanwyddau ffosil.

Newid hinsawdd

Haf 2025 oedd yr haf cynhesaf a gofnodwyd erioed yn y DU.[4] Mae'r Swyddfa Dywydd yn datgan mai un o brif achosion y tywydd newidiol (newid hinsawdd) yw **nwyon tŷ gwydr niweidiol**, fel CO_2, sy'n cael eu rhyddhau i'r atmosffer pan fyddwn yn llosgi tanwydd ffosil.

Nod Llywodraeth Cymru yw cyrraedd 100% o ddefnydd trydan Cymru o ffynonellau adnewyddadwy erbyn 2035, i fyny o ddim ond 53% yn 2023.[5]

[2] Llywodraeth Cymru. 2025. Cynhyrchu Ynni yng Nghymru 2023.

[3] UCL Press. 2025. Modelu manteision ariannol hirdymor buddsoddiad y DU mewn chynhyrchu ynni gwynt. https://journals.uclpress.co.uk/ucloe/plugins/isolinear/article/3584/version/1/

[4] Y Swyddfa Dywydd https://www.metoffice.gov.uk/about-us/news-and-media/media-centre/weather-and-climate-news/2025/summer-2025-is-the-warmest-on-record-for-the-uk

[5] Llywodraeth Cymru. 2025. Cynhyrchu Ynni yng Nghymru 2023.

Amserlen

- **Gwanwyn/Haf 2024** Dechreuad y prosiect, cyflwyno'r adroddiad cwmpasu Asesiad o'r Effaith Amgylcheddol i PEDW.
- **Hydref 2024** Ymgynghori â'r gymuned a chynlluniau camau cynnar.
- **Diwedd 2024 – 2025** Arolygon pellach, asesiadau, adolygu adborth, siarad â phobl leol, mireinio ein cynlluniau.
- **Rydym ni yma – Gaeaf 2025** Ymgynghoriad statudol, cyn-ymgeisio ar y Datganiad Amgylcheddol drafft, digwyddiadau ymgynghori cymunedol.
- **Diwedd 2025 – dechrau 2026** Adolygu'r adborth a chwblhau ein cais cynllunio.
- **Gwanwyn 2026** Cyflwyno'r cais cynllunio i PEDW.
- **2026** PEDW yn archwilio'r cais.
- **2027** Disgwylir penderfyniad gan Weinidogion Cymru.
- **2035 (dyddiad dangosol)** Os derbynnir caniatâd cynllunio.
- **2035 (dyddiad dangosol)** Gweithredol, yn cynhyrchu trydan glân, gwyrdd.

Y dyddiad cau ar gyfer derbyn adborth yw **5yp ar 9 Chwefror 2026.**

Amdanom ni

Mae'r prosiect hwn yn cael ei ddatblygu gan Coriolis Energy ac ESB mewn partneriaeth. Mae Coriolis Energy yn ddatblygwr ynni gwynt profiadol, proffesiynol, sydd wedi cyflawni prosiectau ledled y DU sy'n dod â buddion i gymunedau a'r amgylchedd.

ESB yw cwmni ynni mwyaf blaenllaw Iwerddon ac mae'n gynhyrchydd pŵer annibynnol blaenllaw yn y DU, sydd wedi ymrwymo i fuddsoddi yn seilwaith ynni Cymru.

Coriolis Energy

ESB energy

Fferm Wynt

Foel Fach

Wind Farm

Map o'r safle
Site map

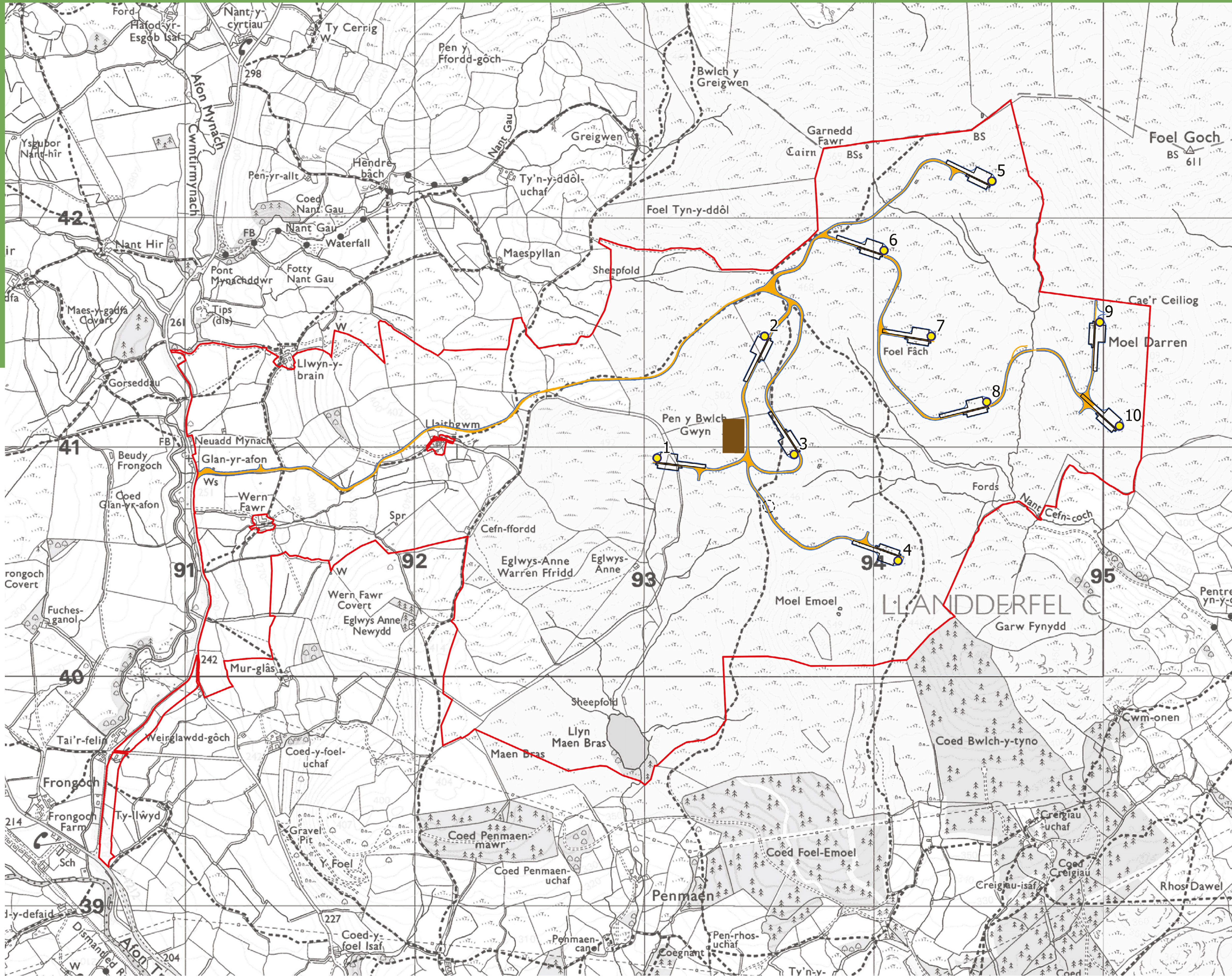

© Crown copyright and database rights 2025 Ordnance Survey AC0000824405. Map data © OpenStreetMap contributors, Microsoft, Facebook, Google, Esri Community Maps contributors, Map layer by Esri.

Allwedd / ***Legend***

- Tyrbin / *Turbine*
- Ffin y safle / *Site boundary*
- Cwrt LiDAR / *LiDAR Compound*
- Lloriau caled / *Hardstands*
- Traciau / *Tracks*
- Ymylon / *Verges*
- Is-orsaf a System Storio Ynni Batris / *Substation and BESS*